

అక్కడ

కూతురి పెళ్ళి చేశాడు కిష్టమూరి.
 ఎవరైనా ఆడపిల్ల పెళ్ళి చేస్తే, 'ఇవ్వలే, ఏదో వాహటి, మొత్తా లికి చేశాడు,' అని అందరూ అనుకునే 'ఈ' రోజుల్లో చాలామంది అలా అనుకోలేదు.
 చాలా మంది చాలా ఆశ్చర్యపడ్డారు.
 ఎందుకంటే కిష్టమూరి పిల్లని చేసుకున్న వాళ్ళకి ఆ సరి మరీ బాటిగా ఎక్కువగా వుంది. బోలెడంత ధూమీ, పుటానూ.
 అంచేత చాలామందికి ఆశ్చర్యం— కిష్టమూరిలాటి 'సంసారి' అలాటి సంబంధం ఎలా తేగలిగాడా అని.
 నిజానికి కిష్టమూరి 'సంసారి' కాదు. పెళ్ళాం, పిల్లల వున్న వాడు తప్పక సంసారికంటే ఏం చెప్పలేను.
 అతనికో భార్య వుంది. అది అందరికీ తెలిసిన విషయమే.
 ఆమె కాకుండా అతనికి వేరే ఏ 'మనిషి' వుంది. ఇది చాలా మందికి తెలీను.
 వీళ్ళిద్దరూ కాకుండా అతనింకా చాలా మందితో గుట్టుగా గడుపుకొస్తున్నాడు.
 అతన్ని నిందించి ప్రయోజనం లేదు. సంపెంగకి ఆ సువాసనెలా అబ్బిందో, గులాబీకరకు అది అందం ఎలా వచ్చిందో, కొంతమందికి మజ్జిగవులుంటే ఎందు

కంత ఇష్టమో ... అలాగే ప్రకృతి నిర్ధం గా అతను అంటే.
 —ఇది కిష్టమూరి అనుకున్న విషయం.
 వచ్చిన చిక్కెక్కంటే అతని భార్య అలా అనుకోలేకపోయింది.
 అతగాని భార్య మనవాళ్ళ మాటల్లో కొంచెం 'సత్తెక్కో లం మనిషి.'
 కిష్టమూరి నలుగురికీ తెలుసుందని అనుకోండి, సురెండు కేనా అనుకోండి, తనపనులు నిశ్చయంగా రగడ తేకుం జరుపు కొస్తున్నాడు.
 కథాకాలంనాటికి అతనికి పదిహేడేళ్ళ పెళ్ళి కాని పిల్ల సహోజ, ఇద్దరు మొగ పిల్లలు- చిన్నవాళ్ళే లెండి, ఓ ముప్పై నాలుగేళ్ళ పెళ్ళాం ని కక్కిచ్చి గా

వున్నాడు.
 ఓరోజు రాత్రి మాడింటికి వరసమ్మ— అంటే కిష్టమూరి నిజభార్య— పొరిగింటి వాళ్ళ నూ తిడగర బాదం చెట్టు నీడలో, బెన్నెల వెలకలబోతూన్నప్పుడు, కిష్టమూరి వొళ్ళో పొరుగింటి సావిత్రి చాలాసుఖంగా పడుకునుండటా చూసింది.
 అంత సుఖంగానూ కిష్టమూరి ఆమె నానుకొని వున్నాడు.
 రాత్రివేళ దొడ్లో కొచ్చిన వరసమ్మ దొడ్లో మొండిగొడ దగ్గర్నించి చూసిన ఈ దృశ్యం మొదట్లో సమ్మతేకపోయింది. కన్ను చెదిరిపోయింది.
 'వెన్నెలో నీ చెక్కిలిగుంట ఎంత బావుందనీ!' ఇవి సావిత్రి కిష్టమూరి మాటలు.
 ఇలా రోజూ అంటూనే వున్నాడు. అతనికి ఇవాళేం కొత్తలేదు.
 గోడమీద వొరిగిమాస్తున్న వరసమ్మకి చాలా కొత్తగానూ, ఎంతో బాధగానూ తోచాయి ఆ మాటలు.
 'పోదురూ ...' సావిత్రి బొంగురు గొంతుక నిశ్చయంగా వెగటుగా తోచింది వరసమ్మకి.
 ఇక చూళ్ళక పోయింది.

నమమిపాటి
 జగన్నాథరావు

ఇంట్లోకొచ్చి లైటువేసి అద్దం లో మొహం చూసుకొంది. ఎవరి మీద కోపగించాలో తెలిలేదు పాపం ఆ సత్రకాలం మనిషికి.

ఆమె కళ్ళు చాలా తీక్షణంగా మెరు కున్నాయి. అద్దానికి పక్కగా తనూ, భర్తా చిన్నప్పడు తీయించుకున్న ఫోటో.

అప్పటి అందం, మెగుతూ ఇప్పుడు నరసమ్మలోలేవు.. అది ముందు గ్రహించిన వాడు కిష్టమూరి.

తనలో మార్పు వచ్చిందినుకొంది నరసమ్మ.

తను కోరి మారిపోలేనే?

తను ముగ్గురి బిడల తలి.

— కిష్టమూరితో పంతు మ్మి కళ్ళ సంసారం.

.. తనిలా బిపోయింది.

— కారణం కనిపిస్తూనే వుంది.

'తన్ని నాశనం చేసే సామిత్రితో కులుకు తున్నాడు.' మండిపోయింది నరసమ్మ.

అసలు గొడవ వెక్కడంటే నరసమ్మ భర్త

'కృష్ణలీలలు' ఇన్నేళ్ళుమాళ్ళేదు సరిగదా

విసలేదు గూడానూ.

బాధులే చేతిలో చిన్నసంచీతో అబ్బ!

బెధవ ప్రమాణం, బెధవ రెలునూ, చాను! అంటూ దిగాడు కిష్టమూరి.

“కాఫీ బిందా?”

“అవకేం చేస్తుంది. వెళ్ళిన ప్రయాణమే మొదటి?” నరసమ్మ కంఠస్వరం అంత సుముఖంగా లేదని గ్రహించాడు.

“అ.. మరే.. బెధవది, మనం వెళ్ళినప్పుడే ఆ రామయ్యగారు పూర్ణో పుండకపోవడం” అంటూ మొదలెట్టాడు.

“అలా సామిత్రి చెప్పిందా?”

ఉలిక్కిపడలేదు కిష్టమూరి. ఇలాటి సందర్భాల్లో అతనికి కొట్టినపింజే— భార్యతో ఇతే మొదటిసారేనా.

“రామయ్యగారి పెళ్ళాంపేరు సామిత్రి ఏమిటి?”

“రామయ్యగారి పెళ్ళాంపేరు సామిత్రి దమయంతో నాకేం తెలుసు. రాత్రంతా మీతో గడిపిన పక్కంటి సామిత్రిమాటనే ననేది.”

“బలేదానికే మనపక్కంటి వున్న

పిలవేరు సామిత్రి?”
“మరే. పిళ్లే అది — కూచి ముప్పై ఏళ్ళవచ్చి.. ఇంకా పిళ్లే మీరూ బాలా కుమారులే.”

“ఏమిటి నివనేది...?”

“నా ఖర్చు! నేననేకేది బావుంటాయి? దానిమాటలు బావుంటాయిగానీ, లేకపోతే దానికేం బావ్య్యకాలం... పంపంటి సంసారంలో నివ్వలొయ్యడానికి బినా దాన్నని ఏం ప్రయోజనం— మన బంగారం మంచిది కానప్పడు, ఇంట్లో ఈడొచ్చిన పెళ్ళికాని పిలవుందాయె— దానిపెళ్ళి పెటా కు లూలేవు కాని... చూవ్వు!” అంటూ నోర నింక్కుతుంది నరసమ్మ.

“పిల దాని పెళ్ళి మాటేనా? సరోజ పెళ్ళి నిమమలిమిద చేసేయనూ” మాట తప్పించ బోయాడు.

“ఏమిటా దాగుకుమాతలు, అసలు సంగతి వదిలేసి. ఇన్నేళ్ళొచ్చి మగాడికి ఆ మాత్రం బుద్ధి నిలవలేనప్పడు...” ఆయాసపడుతూ ఆపేసింది.

కిష్టమూరి ఒకంకగుకు సంతోషించాడు. భార్యకు ఇతర సంగతులు తెలేవు. ఇదే ప్రధమ

“వెళ్ళవది! పక్కలేగదా; సావిత్రి ఆ మాత్రం చూసుకోవదూ” అని సావిత్రిమీద చిరాకు పడాను కిషుమూరి మనసులో.

అసలు కిషుమూరి భార్య దీనికింత రాదాంతం లేవదీస్తుంది గ్రహించి ఉంటే తన జాగ్రత్తలో తనవుండేవాడు.

తన సంగతి ఆమెకు పూరిగా తెలిక పోయినా చూచాయగా తెలిసే పూరు కుంటోందన్న దురభిప్రాయంలో పున్నాడతిగాడు ఇన్నాళ్ళూ.

భోజనాలవేళే “అదికాదు నరునూ...” అంటూ ఏదో సరదాగా మాట్లాడు.

“ఇంకా ఆ పిలువెగుకూ? ఇన్నాళ్ళు ససారం చేసి ఆ మాత్రం బుద్ధిసరిగాలేని మనిషిదగ్గర నేనుండలేను. మా పుట్టింటికి పోతా. కాకపోతే మరిను... ఇంట్లో పెళ్ళి కావలసిన ఈ డొచ్చినవలె వుండగా, దాని ఇది ఇదై పోనూ, రామరామ, దాని చెక్కిలి గుంటలు, వెన్నెల్ల... ఇదంతా దానిమీద ప్రేమే కాబోలు, ప్రేమే ‘సడాగం’ బాగానే వుంది” వెటకారంగా అంటూ నరసమ్మ తారావధానికి లేచింది.

కిషుమూరి భార్యమాటలు వినడంలేదు. ఊరికే నవ్వాడు.

ఇంట్లోవున్న ‘ఈడొచ్చిన’ పిల్ల సరోజ వింటోంది. కాని సరోజకి తల్లి చివరిమాటలేం రుచించలేదు.

అమ్మ అలా అంటుండేవిటి?

అమ్మకేం తెలుసు మహా అలా అనెయ్యి దానికి, ప్రేమట! ప్రేమ అని వెటకారంగా. తనతో సుందరావు ఏమన్నాడు మొన్న చీకట్లో చెయ్యి నొక్కుతూ. ‘ప్రేమకి కులం, డబ్బు వీటితో సంబంధంలేదు. హృదయం ప్రధానం. నువ్వు నా జీవితానికి

తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము, మా సువాసన “విక్రయకాండ” లెం” అనేక వనమూలి కలతో ఆయుర్వేదపద్ధతిలో తయారైనది 50 సం॥ల వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇది గాక మెదడుకు చల్లదనమునిచ్చును. ఉన్నాడము, తల నొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియ్యదు, “జ్ఞానకాంక్షి”ని కంటిపూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా ఉ. 5, 3 పీసాలు ఉ. 12. పగము నెరసివుంటే ఒకపీసా ఉ. 6; 3 పీసాలు ఉ. 15/- పూర్తిగా నెరసి వుంటే ఒక పీసా ఉ, 7/- అతి పీసాలు ఉ. 18/- అ చవియెలదవి ముఖపువర్షిన పూర్తి సొమ్ము వాపను చేయబడును కోరినవారికి పూచి.

INDRA AYURVED BHAVAN,
(A. P.) P.O Rajdhanwar (H Bagb).

పూలబాట—అబ్బే, అదికాదు ఇంకా ఏదో ఎంతో చక్కగా అన్నాడమ్మ అనుకుంటోంది. “ఈడొచ్చిన” సరోజ.

అన్నట్టుగానే నరసమ్మ మొగపిల్లి లిద్దరినీ తీసుకుని పుట్టింటికి బయల్దేరింది, “ఇక ఈ ఇంట్లో అడుగుపెట్ట” నని నోటిసిస్తూ. నరసమ్మ పుట్టింటికి వెళ్ళినందుకు ఎవరూ ఆట్రే విచారించలేదు—ఓ సెళ్ళాళ్ళ తర్వాత నరసమ్మ తప్ప.

సరోజ ఎగిరి గంటేసింది.

సావిత్రి పెద్దది కాబట్టి గంతులెయ్యలేదు.

సరోజ ఎగరడానికి బోల్డుగ్రంథముంది. సుందరావు తనూ చాలా ప్రేమించుకున్నారు... అలా సుందరావు చెప్పలేమా?

కాని చిక్కెక్కడంటే, నరసమ్మ వుండగా సుందరావుకు సరోజని కలుసుకోదానికి ఆట్రే పిలుండేది కాదు.

ఇప్పుడో?... లైన్లయిర్.

* * *
అకస్మాత్తుగా పిల్లలో దిగిన నరసమ్మని చూసి తల్లి ఆశ్చర్యపడింది. అన్నగారు ఆశ్చర్యపడినా ప్రకటించలేదు. భోజనాల యాక సావకాశంగా కూచుని “ఉత్తరం ముక్కేనా రాయకుండా వచ్చేకావేమే, అన్నయ్యవచ్చునుగా ప్రేషన్కి” అంది సుబ్బమ్మ కూతురు సుద్దేశించి.

తల్లి సామాన్యంగానే అన్న ఈమాటల్లో ఉత్తమేనా రాయకుండా రాడంలో అంత రార్థం ఏమిటి?” అని ధ్వనించింది నరసమ్మకి. తల్లి అలా అనడంలో సబబుంది. మొన్న నరసమ్మ అన్నగారు వచ్చి తీసుకు వెళ్ళానంటే, “ఆయనా, పిల్ల వుండలేదు; పండక్కి వస్తా”నని నరసమ్మే సాగనంపింది అన్నగార్ని.

అది జరిగి నిండా పదిహేను రోజులవలేదు.

‘ఏవమ్మా వొదినా, మొన్న ఆయనొచ్చి నప్పుడు అన్నగార్ని వదిలి రాలేనన్నావుటగా?’ అంది సాగదీసుకుంటూ నరసమ్మ అన్నగారి భార్య.

సాయంత్రం దొడ్లో బియ్యం కడుగుతూ న్నప్పుడు గోడవత్తలనించి రత్నమ్మ కేక: ‘ఏవమ్మాయి నరసమ్మా!... ఎప్పుడొచ్చావ్?—విశేషంతో ఏమైనా వచ్చావా?’

ఎవరికీ సమాధానం చెప్పదల్చుకోలేదు నరసమ్మ.

‘వెళ్ళన పట్టారు. అందిరి గోడవా ఫిళ్ళ కే కావాలి!’ విసుక్కుంది.

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ నరసమ్మ చిరాగా వుంది. అందరిమాటకేంగాని, తల్లికి సమాధానం చెప్పలేకపోతోంది.

“మాటామాటా కనే మాత్రం!... కోపంతో వచ్చేస్తే మనకేనవ్వం! మాటపట్టిం పులికి పోతే ససారం నడవడం మెలా?”

“మాటపట్టింపు వచ్చిందని ఎవరు చెప్పాకే?”

“అదికాదే వేకే చెప్పాలి? ఏదో మనమే సగుకుపోవాలిగాని.”

“అబ్బ! పూగుకోవే...” విసురుగా లేచిపోయింది నరసమ్మ.

ఏమిటోగాని నరసమ్మకి రానురాను ముళ్ళ మీద కూచున్నట్టుగావుంది. ఎవరూ ఏమీ కషంగా అనకపోయినా అందరిమాటల్లో ఒకటేన్నది. తల్లిగాని, ఆఖరికి అన్నయ్యగాని తన్నిక్కణ్ణించి పొమ్మనడంలేదు— అది నిజం.

అయితేం?— అందరి భావం తనా ససారం జరుపుకోవాలనే.

‘వచ్చే పున్నంకి గంతునెలలు దాటి పోతాయి వచ్చి,’ అనుకొంది.

మధ్యాహ్నం చుట్టుపక్కల అమ్మలక్కలంతా నరసమ్మ ఇంట్లో గళ్ళిగీస్తున్నారు వచ్చేను ఆడటానికి.

“అవును కాని సుబ్బమ్మతా, వెనకపీడి నూరమ్మ కూతురు...” అని ఆపేసింది. శేషమ్మ, ‘అకూతురవరో తెలుసా’ అన్నట్టు.

“ఊ. సుబద్రమ్మగదూ!”

“నుజే. సుబద్రమ్మే.” అని మెటికలు విరుచుకొని, “ఏంచేసిందో తెలుసా?” అని పూర్తిచేసింది శేషమ్మ.

చాలా జతలకళ్ళు ఆమె వంక ‘ఏంచేసిందో’ వినడానికి ఆత్రంగా చూస్తున్నాయి.

కొంచెం దగ్గరగా జరిగి “ఏంచేసిందో, శేషమ్మొదినా!” అంది ఒకావిడ.

“మీకు తెలీదూ? నాచేత వాగింజ దానికిగాని. నేనేదో మహా తెలిసినట్టు మొదలెట్టబోయాను,” అని పూరు కొండే శేషమ్మ.

ఈ చెబ్బుతో ‘సుబద్రమ్మ ఏంచేసిందో’ అన్న విషయం—చెప్పడానికి తగ్గ ‘కేమాన్స్’ పూర్తిగా అందుకొంది.

“చెబుదూ శేషమ్మతా!” అన్నాయి రొండు కంరాలు.

“ఏంటేదరా! మొగాడు తిరిగి తిరిగి వస్తాడా; ఏకళ్ళనున్నాడో ఓరోజు రండు బాదాట్ట—అంటే పుట్టింటికి వచ్చేసింది. మగాడున్న తర్వాత అమాత్రం కొట్టడా, మనం తినగూడదా? చోద్యం మరిను.”

“కాదుమరి?” అని సాగదీసింది

(28వ పేజీ తరువాయి)

మొగుడుచేత తెలవారూ చెబ్బలు తిన్న పేకాట రాయుడు నారాయణ పెళ్ళాం.

“అవునామరి. దానోలేచి వచ్చేయవేమే! వ్య! మొన్న మాకోడలు చూసిందిట... ఆ నూరయ్యగారి సత్రంతో ఏకగుసగుల అది—అబ్బ! ఈ నోటితో చెప్పలేను బాబూ” అంది శేషమ్మ అంతా ఆనోటి తోనే చెప్పేసి.

ఆటలో కూచున్న నరసమ్మకి బల్లెం గుచ్చుకున్నట్టుగా వుంది.

సుభద్రమ్మని తనెరుగు. దానిమొగుడు తాగుతాడని అందరూ ఎరుగుదురు.

మొదటో ఈ వూళ్ళోవాళ్ళే ‘మొగుడు తాగి కొట్టాట’ అని విద్వూరంగా చెప్ప గుని, సుభద్రమ్మమీద చాలా సానుభూతి వాలకబోశారు.

సుభద్రమ్మ మొగుడు తాగుడుకి పెళ్ళాం వస్తువులన్నీ అమ్మేశాడు.

పెళ్ళాం వంటిమీద వస్తువులయి పోడింతో తాగవచ్చి కొట్టే మొగుడు, తాగడానికి దబ్బులేక వస్తువులేని ‘అర్థాంగి’ వంటిమీద పట్టించాడు. ‘వస్తువులు చెయించుకు మరీ రమ్మని’ పుట్టింటికి తోలే శాడు.

ఆతర్వాత రొండు రోజులకి చెరువు గట్టున నరసమ్మతోచాటుగా చెప్పకొని విడ్డింది సుభద్రమ్మ: ‘కొడుక్కి కాస్త పొరం చెప్పమని ఆ సత్రాన్ని అడిగిందట. ఆయనా రొంగ-రోజుల్లో తర్వాత మానే గాట్ట. ఇదీ జరుగుత. ఇంతకుమించి ఏం జరి గా మళ్ళీ జన్మలో పురుగులో పుడా’ అని. ఈ జన్మలో ‘ఇంత’ సుఖపడ్డాన్న సుభ ద్రమ్మ ఏడుపులోకూడ పునరన్మకొరుగుంది. భారత స్త్రీ మరీ! ... వాసన పోదుగా!

‘సుభద్రమ్మ నిష్పలాటి మనిషి. ఎవరి క్కావాలి నిజానిజాలు,’ అనుకొంది నరసమ్మ.

‘కొన్నా భుపోతే నన్ను...’ ఆలోచన సాగలేదు నరసమ్మకి. వాళ్ళంతా జైద్రులు పాకినట్టయింది.

“అమ్మా! నాయంత్రం బండికే ప్రయాణ మేవ్!” అరిచింది నరసమ్మ.

ఎంత నడవగా వచ్చిందో అంత ఇది గానూ వెళ్ళిపోయింది.

‘కాస్త చలిమిడి, మిరాయి చేసిస్తా నుండవే, రెపటిదాకా,’ అన్న తల్లిమాటలు కూడా వినలేదామె.

“అంతా కులాసా...?” అన్నాడు కిష్ట మూరి భార్యని చూసి.

“ఆ...”

“నరునూ!...” అంటూ రాత్రి దగ్గర జేరినభరని ఇట్టే త్మమించగల్గింది నరసమ్మ. ఏదో కాలుజారాడని నగుకొంది.

కాని వచ్చిన రెండురోజుల్లోనే పరిస్థితి చాలా దూరంవెళ్ళిందని గ్రహించింది.

ఈసారి కిష్టమూరి విషయంకాదు.

కూతురు సంగతి అర్థం కాలేదు. కూతురి ఏ పుస్తకంలో చూసిస్తా వుత్తరాల కట్టలూ, కింద సుంద్రావు సంతకాలూనూ.

‘ఎవడి సుంద్రావు?’ అనుకొంది.

“ఏవీటే ఈ ఉత్తరాలు?” అంది కూతు రితో.

“సుంద్రావు రాశాడు లేవే...” అంది యాదాలాపంగా సరోజ.

“సుంద్రావు వెవడే? ఎందుకు రాయాలి?”

కిటికిలో కూచుని సుంద్రావు గురించి ముగురస్వప్నాలు కంటూన్న సరోజ ప్రపంచంలో పడింది. “ఆ... మరే... అ బేస్స, సుంద్రావునా...” ఎలా పూర్తి చేయాలో తెలీలేదామెకు.

అసలు తల్లి ఇంట్లో లేకపోడింతో సరోజ, సుంద్రావు అన్నలైన, సిసలైన ‘ప్రేమ’లో మునిగిపోయారు.

ముద్దుగా ఉత్తరాలూ, తియ్యగా కబుర్లూ

“నా జీవితచక్రానివి సువ్వు” అనేవాడు సుంద్రావు.

జీవితానికి ‘చక్క వేవిట’న్న అనుమానం తట్టినా వూరుకు నెది సరోజ.

‘మన ప్రేమకి అడ్డులే,’ దన్నాడు సుంద్రావు.

సరోజచూసిన సినిమాలో ఈమాట చాలా సారు వింది. కాబట్టి అర్థం కాకపోలేదు.

కొంత ప్రేమకవిత్యం చదివి వినిపించాడు. తనూ అల్లబోయాడు.

ఆరోజు రాత్రి నరసమ్మ “ఆ సుంద్రావు వెవడే? ఆ వుత్తరాలేవిటి?—ఏవిటో, ‘నా జీవిత చక్రమా, పూల రథమా, గులాబీ లన్నీ పోగుచేసే నువ్వు మొలిచావు’, అంటూ జేవిటి ఉత్తరాలో?” అంది.

“అదంతా కవిత్యం లేవే! అతను మన ఏదురింటి నరసింహం గారి అబ్బాయి,” అని నవ్వాడు కిష్టమూరి.

“నవ్వుతో రేవిటండి? దాన్ని కాస్త అనువులో పెట్టండి. అంత పట్టించుకో కుండా కళ్ళుమూసుకుక్కూంచుంటే ఎలా?”

నిజానికి కిష్టమూరి కళ్ళు మూసుకు కూర్చోనూ లేదూ—పట్టించుకోకుండానూ లేడు.

భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళినప్పటినుండి వాళ్ళి ద్దరి సంగతీ పూరిగా తెలుసు అతనికి.

కిష్టమూరిది చాలా ‘కాలుక్యలేటింగ్’ బ్రెయిన్.

మొదటోనే ‘ఊప్’ అంటే సుంద్రావు రావులాటి బంగారు పిచ్చుక ఎగిరిపోతుంది. వితే—అది సుతరమూ కిష్టమూరికి ఇష్టంలేదు.

కూతురి వెళ్ళికి ఓ మోస్తరు సంబంధాని కేనా బిదారువేలు గుమ్మరించాలి.

అలా వేలు గుమ్మరించాలిలేదు కిష్ట మూరికి.

ఇదింతా సత్రకాలం మనిషి నరసమ్మకేం తెలుసు?

ఓ రోజు కూతురు చెవిలో ఏదోపూదాడు కిష్టమూరి.

కూతురు ఊహు సిగ్గుపడిపోయింది—కథా నాయకిలా.

అరరాత్రి ఎదురింటి నరసింహం గార్ని సుంద్రావు తండ్రిని—కిష్టమూరి లేపాడు.

“ఏవండీ?” అంటూ వచ్చారు నరసింహం గారు.

“మీతో ఓ విషయం మాట్లాడాలి...”

(64-వ పేజీ చూడండి)

గ ర్భ ని రో ధ ము

సంసార జీవితం అనుభవించును కూడ, ఆపరేషను మందులు లేకుండా పిలలు పుట్టకుండా చేసుకోవడానికి నవీనమైన 21 మార్గాలు ‘సంతానము’ అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. ఆవసరం లేనపుడు గర్భం రాకుండా చేసే మార్గాలు, అసలు సంతానమే లేనివారికి అంగుకు కారణాలు, కలిగే మార్గాలు, సుఖప్రసవానికి గర్భిణీ స్త్రీలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిపిలలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా పెంచే మార్గాలు, అపునరవేనదోబ బామ్మలతో సహా ఎ. ఎస్. మూరి, యం. ఎ. వారు ‘సంతానం’ అనే పుస్తకంలో వ్రాశారు. అనేక సంసార సమస్యలను తీర్చగల ఆపూర్వ గ్రంథం. మీరు చదివి తీరవలసిన పుస్తకం. ఇది క్రిందిచోట దొరుకును. మూర్తి & వినాయకం 88, పీటర్బురోడ్డు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాసే వి. పి. ఖర్చుతో సహా రు. 3-50 లకు మీకు కూడ ఒక పుస్తకం వెంటనే పోస్టు ద్వారా పంపబడును.

SWASTIK

(55-వ పేజీ తరువాయి)

కిష్టమూర్తి కాంపిల్ గా ఓ అరడజను ఉ తరాలు ఓపిగ్గా చదివ్వనిపించాడు.

నరసింహంగారు ఓ విషయానికి చాలా అక్కర్లపడ్డారు: "తెలుగులో సరిగ్గా మాట్లాడ మైనా రాని మా వాడికి ఇంత కవిత్య మేలై అబ్బించా? అని. పెగా ఆ ఉ తరాలు చూశాకే ఆయనికి ఓ పిల్లని అన్నిరకాలుగా ముద్దుగా పిలవ్వచ్చున్న విషయం మొదటి సారిగా తెలిసొచ్చింది.

"ఇంతకీ ఏ కంటారు?" కొంచెం చిరాగా అన్నారు నరసింహంగారు.

"నేనేమీ అనను. మీవాడనేదే వివరించి." అని కిష్టమూర్తి ఊరి బయట దేవాలయం ప్రక్కనున్న గంగరావి చెట్టు దగ్గరకి తీసు కళ్ళాడు.

అక్కడ చాలా సౌఖ్యంగా కూచున్నారు గుండ్రాపూ, సరోజ.

"బెధవ్వేపాలు! బెధవ!" అంటూ ముందు భరకబోయారు నరసింహంగారు.

గుండ్రాపూ చాలా ధీమాగా అంటు న్నాడు "నిన్ను తప్ప ఇంకొకళ్ళని చేసుకోను. నువ్వు కావాలి నాకు..."

"మీ వాళ్ళు ఒప్పుకోకపోతే..." మధ్యలో మృదువుగా అడిగింది సరోజ.

"ఎదిరినాను. అప్పటికీ ఒప్పుకోకపోతే, ఇదిగో ఈ సీసాలో ఏం వుంది-వివరించండి. ఇది తాగి ఇద్దరం-వీరస్వర్గం... కాదు కాదు... ప్రేమస్వర్గం చూరగొందాం. అక్కడ కలుసుకోందాం. అక్కడ మనల్ని అడ్డే చట్టాలుండవు..."

గుండ్రాపూ నరసింహంగారు.

"వీణ్ణి తిలి పోయినప్పటినించి కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటున్నాను. అందరూ పోయి పిడొక్కడూ మిగిలాడు... వీడిమీదే నా ప్రాణాలు. ఇప్పుడు వీడు వివరించ, స్వర్గం, చట్టాలు అంటూజేబిటి?"

ఆయనకి మతిపోయినంత పనెంది.

"నేనేం కాదన్నా నండీ కిష్టమూర్తి గారూ! వాడిప్రతి బెధవ-విషయం టా జేబిటి? అది ముందు లాక్కొందురూ వాడిదగ్గర్నించి" అని ఇంకా చాలాకంగారు పడ్డాడాయన.

కిష్టమూర్తి సన్నగా నవ్వుతూ "కంగా రెండుకండీ. ముంగు అ తనిప్రం కను క్కుంటే..." అంటున్నాడు.

"ఇంకా కనుక్కొండ మొందుకండీ... కనపడుతున్నావుంటే. వాడిప్ర ప్రకారమే కానిదాం."

* * *

కిష్టమూర్తి కూతురిపెరి గుండ్రాపూతో "ఫెక్కుమని" చేసే కాడు-కానీ కట్టుం లేకుండా.

పెళ్ళియిపోయాక సరోజ, గుండ్రా పూతో "నాన్న భలే పాటువేశాడు. మీ నాన్నగారు మీ చేతిలోడి నిజంగా వివ మేమోనని... ఇంక మాకుకో ఆకంగారూ... నాన్న చెప్పాల్సిందే" అని విరగబడి నవ్వింది.

కూతురి పెళ్ళియాక కిష్టమూర్తి స్వవిష యాలో చాలా జాగ్రత్తగా వుంటున్నాడు.

గమ్మతేమిటంటే సలభై ఎళ్ల కిష్టమూర్తి మళ్ళా ఏడు ఒక్కసారేతండ్రి, తాత కూడా వివూరుకున్నాడు.

అతను లోక్యను... సంసారి మరి. ★

సమర్పణ

(23-వ పేజీ తరువాయి)

సీతమ్మని చూడాలని ఒకటే పట్టు పట్టే సింది" అని విపులీకరించేడు.

అంతా కలిసే వెళ్ళేరు.

అక్కర్లాలి, అనురాగాలు కట్టు తేగిన్నీ పోయేయి. రహస్యాలు అంతు తెగనూ లేదు. కాలం తక్కువే అయి పోయింది వాళ్ళ కలయికలో.

"ఓ వారం రోజులు వుండండి మా దగ్గర" అంది సీతమ్మ.

అవధాని మాత్రం "రావడానికి మాకేం అభ్యంతరం లేదు. కానీ అది మీకు మాత్రం..." అని సగంలో ఒదిలివేసేడు.

గుర్తించినట్లుగా చలపతి "మనం రాజకీ యాలు మాట్లాడుకోవటం తేడుగా" అన్నాడు.

అర్ధంకాక తికమకపడింది సీతమ్మ. రమణమ్మ గ్రహించేసింది.

"విభిన్న దృక్పథాల్లో, స్వాతంత్ర్య సాధన చేసే వర్గాలు మనం. ఒకరికి, హింస, మరొకరికి అహింస పరమావధి. ఇందులో ఎవరిది విజయం అన్నది కాలం చెప్పాలి.

భౌతికాలు వేరయినప్పటికీ అత్యులు ఎంతగా ఏకజనితమైనా కలియడం కష్టం. అది, అసాధ్యం కూడాను.

పెగాలోకం వారింపదు." అనీ సమిధ వేసేడు వెంకట్రామయ్య.

చలపతి నవ్వుతూనే "చుట్టాల ఇంట్లో కూడా వకొక్కా వుచ్చుకున్నట్టు వాదించేసు న్నాకే" అనీ అనేసేడు లోపల మండు తున్నా. ఈ అప్రసంగానికి అందరూ ఓ సారి నవ్వుకున్నారు.

అంతే!

తమాషా లెక్కలకు

జవాబులు

ఒకటో లెక్క: వైవరుసలో

పావురాలు

కిందివరుసలో పావురాలు

రెండో లెక్క: మొత్తము 111

ముత్యాలు

సంవత్సరం తిరక్కుండార మణి మూర్తి అవధాని, వెంకట్రామయ్య కూడా చూడా విడిగానే ఉద్యమంలో ప్రవేశించేరు.

ఈసారి చలపతే తెల్లబోయేడు. కాంగ్రెస్ వారి "ఇండియానుండి బై దోల గండి" అన్న ఉడుటుకు.

కానీ దాంతో ఏనా ఏనో అభాండాలు చల పతి నె తిమిద పడాయి. 'పార్టీ డ్రోపి' అని వివనూ విన్నాడు. తనమీద తనవాళ్ళ తిరుగుబాటు.

(ఇంకావుంది)

సత్కార్యం

(43 వ పేజీ తరువాయి)

లక్ష్మయ్య మాటలను సగంలోనే అందుకుని "విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ!" అంటూ చిన్న కూని

రాగంలో సాగదీసి పూర్తిచేశాడు

చెంచయ్య సుందరానికి తన మనవ

రాలి నిచ్చి పెళ్లి చేసెయ్యడానికి

కూడా నిశ్చయం చేసుకున్నాడు

చెంచయ్య.

సభంతా మార్గధాన్యాలు చేసింది,

"ఈ ఉంగరం ధరించడానికి సుందరం

ఎక్కువ అర్లుడు," అన్నాడు

లక్ష్మయ్య. అధ్యక్షుడు ఉంగరం

పుచ్చుకుని సుందరం వ్రేలి

పెట్టాడు.

సత్యం, శివం, ఒకళ్ల మొహం

ఒకళ్ల చూసుకున్నారు. సుందరం

వినయంగా అందరికీ నమస్కరించాడు. అతని వ్రేలిపై వజ్రపు టుంగరంధగధగా మెరిసిపోయింది. ★